

Війни і збройні конфлікти в контексті світової безпеки

Вінницький національний технічний університет

Анотація

В роботі розглянуто можливість появи нових збройних конфліктів, описано сучасні воєнно-політичні аспекти світового існування. Зазначено вплив нестачі ресурсів на проведення військових дій. Зазначено, що сучасні країни не можуть в повній мірі забезпечити себе від військових протистоянь та терактів.

Ключові слова: війна, збройні конфлікти, військові витрати.

Abstract

The article considers the possibility of new military conflicts and describes current politico-military aspects of world's life. The impact of lack of resources on realization of military operations was mentioned. The author mentions that contemporary countries are not able to protect themselves completely from military confrontations and acts of terrorism.

Keywords: war, military conflicts, military outlays.

Вступ

Зараз розвиток нашої цивілізації відбувається семимильними кроками, те, що важко було навіть уявити 50 років тому, є невід'ємною частиною нашого повсякденного життя. Індустріалізація, швидкий розвиток науки і техніки, освоєння космосу – це те, до чого повільно наближалось людство впродовж своєї історії. Однією з актуальних тем на сьогодні є дослідження космічних просторів, а особливо пошук нових планет і разом з тим можливостей створення на них своїх колоній. В такому темпі розвитку прогресу, почали забуватися речі, про які потрібно подбати перш за все.

Ми в жодному разі не хочемо сказати, що перший крок, зроблений на Марсі, чи навіть переселення туди людей не стане визначною подією чи не відіграватиме важливу роль в розвитку цивілізації. Це не так, і людство не повинно залишати спроби здійснити цей задум, однак на фоні цих грандіозних планів ми не маємо права забувати про інші проблеми людства, які можуть здаватися дрібними, не надто гострими. Ми лише хочемо висловити думку стосовно того, що нам вкрай необхідно хоча б для початку навести лад на нашій планеті, а не вже шукати прихисток на майбутнє. Земля знаходиться в не найкращому стані - існує безліч невирішених проблем, таких як голод, бідність, нестача питної води, перенаселеність деяких регіонів Землі, зміна клімату, погіршення екологічного стану, військові протистояння.

Метою роботи є висвітлення проблеми сучасних військових дій.

Результати дослідження

Хочемо звернути Вашу увагу саме на проблему війни. Здається, що зараз це не є актуальним, оскільки світовий спокій забезпечений, проте не можна забувати історію, а навпаки, потрібно її пам'ятати і вчитися на помилках минулого.

Для того, щоб краще осягнути дану тему, необхідно зробити невеличкий історичний екскурс. На початку ХХ століття людство процвітало: відбувався небачений на той час розвиток промисловості та міжнародної торгівлі – історики називають 1900-1913 роки «Прекрасною епохою». Не можна заперечити переваги того проміжку часу, однак, саме тоді відбувалася підготовка до війни, яка стала

однією з найбільших в світовій історії. І в 1914 році «епоха миру і спокою» залишилась позаду з початком Першої Світової війни, яка призупинила темпи економічного розвитку суспільства.

Здавалося б, що після такої масштабної події буде зроблено все задля збереження миру. Було створено Лігу Націй, метою діяльності якої було розвинення співробітництва, досягнення миру і безпеки між народами. Однак, якщо брати до уваги Другу Світову війну, то можна зробити висновок, що дана організація в повній мірі не здійснила своє призначення. Ледве оговтавшись після війни, світ було зтягнуто в найбільш жорстоке та масштабне протистояння за часи свого існування. В 1945 з метою підтримання і зміцнення миру і міжнародної безпеки та розвитку співробітництва між державами світу було засновано Організацію Об'єднаних Націй. Проте, з початку заснування неофіційної послідовниці Ліги націй, також мали місце збройні конфлікти. Важливо підкреслити, що загальна кількість конфліктів в рік збільшилась в порівнянні з найближчим повоєнним періодом. Однак, це збільшення стосується лише громадянських конфліктів у державах. Конфлікти між державами майже перестали існувати.

Великим досягненням ООН є те, що завдяки розв'язанню конфліктів та миротворчих операцій, кількість людей, що втратили своє життя в конфліктах, стрімко скоротилась з 1945 року - у всьому світі, в першому десятилітті XXI століття загинуло менше людей, ніж в будь-якому десятилітті XX. А втім в 2016 році число всіх смертей, пов'язаних з бойовими діями за участю хоча б однієї країни, становило 87 432 особи [1, 2].

В наш час воєнно-політична обстановка характеризується відносною стабільністю та мирними взаємовідносинами між країнами, на рівні з цим, все-таки існують потужні військові блоки. Можна чітко побачити, які країни більше взаємодіють між собою, а проти яких ведеться ворожа зовнішньоекономічна політика. Важливо відзначити і наявність атомної, хімічної зброї у деяких держав, як стримуючого фактору.

Наразі є суттєвим питанням використання ресурсів, і гроші є одним з найважливіших з них. Навряд чи хтось хоче викидати гроші на те, що непотрібно чи на те, що не буде використовуватись. Тоді постає питання: якщо не буду більше війн, навіщо такі величезні витрати на військовий комплекс? Звісно, кожна держава має право на власну армію, це, так би мовити, гарантія її безпеки. Але, якщо видатки на армію почали збільшуватися, то це неможливо залишити без уваги.

Військові витрати у світі в 2017 році зросли до найбільшого рівня з періоду "холодної війни". Про це йдеться у щорічному звіті Стокгольмського інституту проблем миру за підсумками минулого року. Загалом на планеті на озброєння та армії витратили, за його оцінками, близько 1,73 трильйона доларів США, що на 1,1 відсотка більше за показник 2016 року [3].

Обсяг міжнародних перевезень зброї в 2013-2017 роках збільшився на 10%, відповідно, цього ж показника 2008-2013 років – що є продовженням тенденції, яка розпочалася на початку XXI ст. [2].

У XXI столітті продовжують з'являтися нові країни і взагалі не можна сказати, що політична карта світу вже є остаточно сформованою, оскільки події останніх років доводять суперечливу ситуацію в багатьох країнах. Варто згадати спроби Шотландії та Каталонії здобути незалежність, напружені стосунки Ізраїлю та Палестини, війну в Сирії – і це тільки декілька прикладів. І якщо одні народи надають перевагу ліберальним методам, таким як перемовини та референдуми, інші ж – вбачають можливість здобуття самостійності шляхом здійснення терактів та переворотів.

Останніми десятиліттями зростає загроза терактів. США, Іспанія, Великобританія, Франція і навіть Бельгія, в столиці якої розташований офіс НАТО та штаб-квартира ООН, піддалися терористичним актам. Здавалося б, що такі провідні країни світу належним чином забезпечують захист свого правопорядку, але на жаль, стало очевидним, що навіть вони не можуть в повній мірі убезпечити себе від таких подій. В результаті – сотні загублених життів, яких вже не повернути – це шлях людей до самовинищення, який веде в нікуди.

Також хочу додати, що проблема ресурсів досі є невирішеною: одні країни мають їх більше, а інші, навпаки, менше. Варто пам'ятати, що не важливо яких ресурсів потребує держава: земельних, трудових, грошових чи інших – вони завжди є обмеженими. І лише їхнє раціональне використання може мінімізувати ризики конфліктів, які завжди присутні, бо війна – є одним із способів боротьби за ресурси, і, безперечно – найжахливішим.

Висновки

Варто зазначити, що сучасні люди є більш розвинутими за своїх пращурів і, в той же час, на сьогодні, таке поняття як «боротьба за виживання» - не втрачає актуальності. Ми вчимося розв'язувати проблеми більш демократичним шляхом, а не зброєю. Це є позитивною стороною у попередженні можливих військових загроз, що можуть нависнути над нами. Проте, цей дамоклів меч війни досі не зник остаточно, тому що проблеми, згадані на початку, у випадку їх не вирішення, можуть перерости у серйозні загрози для всього населення.

Необхідно пам'ятати, що у нас є тільки один дім – планета Земля і всі ми є його мешканцями. Зараз суспільству необхідно боротися з багатьма сучасними хворобами, які виникли лише в останні десятиліття. Однією з них є байдужість – байдужість до оточуючих, до своєї країни, до майбутніх поколінь і нашої планети. Тому потрібно ставати більш осмисленими у своїх діях та намагатись більше аналізувати світові події. Населення Землі повинно перестати сприймати війну як засіб досягнення цілей. Негативні наслідки воєнних дій, навіть не зважаючи на досягнення якоїсь мети, будуть переважувати позитивні.

Нам необхідно всілякими способами відвертати збройні конфлікти й пам'ятати – у війні виграє і програє, не тільки той, хто приймає в ній участь, а й той, хто взагалі був причетний до неї будь-яким чином.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. War and Peace [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <https://ourworldindata.org/war-and-peace>.
2. UN at 70: Five greatest successes and failures [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <https://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/switzerland/11700969/UN-at-70-Five-greatest-successes-and-failures.html> .
3. Global military spending remains high at \$1.7 trillion [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <https://www.sipri.org/media/press-release/2018/global-military-spending-remains-high-17-trillion>.
4. Trends in international arms transfers, 2017 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : https://www.sipri.org/sites/default/files/2018-03/fssipri_at2017_0.pdf.

Соломонюк Ірина Леонідівна – студентка групи МВКД-16б, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, e-mail: fm.3mo16.solomonuik@gmail.com

Науковий керівник: **Благодир Лілія Миколаївна** — к.е.н, доцент кафедри Менеджменту, маркетингу та економіки, Факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет.

Solomoniuk I. L.- faculty of management and information security, Vinnytsia National Technical University.

Supervisor: **Blagodyr L. M.** — Dr. Sc., assistant professor of management and economics modeling Vinnytsia National Technical University.